

Závěrečná zpráva projektu „Zelená prevence“	
Název projektu	„Zelená prevence“ Evid.č. projektu: PRCH-IP-0111/2018
Název programu	Program na podporu aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na rok 2018 č.j.: MŠMT-11483/2016-1
Rozhodnutí č. 1069-1/2018-6	o poskytnutí neinvestiční dotace ze státního rozpočtu ČR na rok 2018
Místo realizace	SŠTO Lidická, Havířov – Šumbark aktivity projektu
Celkový rozpočet projektu	82 198 Kč
Projekt podpořen částkou (rozpočet dotace)	64 493 Kč
Dotační rok	2018

Průběh realizace projektu

V březnu 2018 (**přípravná etapa**) byl vyhlášen projekt primární specifické prevence „**Zelená prevence**“, bylo zajištěno organizační zajištění projektu pod vedením projektového týmu, seznámení pedagogického sboru s cíli a realizací projektu, byla dohodnuta spolupráce s lektory dle tematických bloků. Realizace projektu byla prokonzultována se supervizorem Mgr. Michalem Fabiánem.

V realizační fázi projektu (duben - prosinec) byl harmonogram školy rozšířen o aktivity zaměřené na primární prevenci rizikových projevů chování. Rodiče byli seznámeni na třídních schůzkách s cíli projektu a formami zapojení se do projektu. Realizace dlouhodobého projektu byla zajištěna v měsíci dubnu a květnu 10 tematickými programy pro žáky 1. a 2. ročníků se zaměřením na prevenci rizikového chování. Žáci 1. a 2. ročníků se aktivně účastnili tematických programů zaměřených na **Antisemitismus a holocaust, Rasismus a toleranci, Nebezpečí návykových látek, Aids, vztahy a Ochranu zdraví**. Pro žáky 1. ročníků byly vzdělávací aktivity zaměřeny na výchovu ke zdraví, program specifické primární prevence obsahující nebezpečí návykových látek, nebezpečí AIDS, ochranu zdraví. Pro žáky 2. ročníků byly vzdělávací aktivity zaměřeny na rasismus, antisemitismus a toleranci. Aktivity byly zaměřeny vedle výkladové části na interaktivní aktivity Důraz byl kladen na práci ve skupinách. Lektor podporoval diskuzi žáků, vlastní názor, komunikaci, spolupráci a práci s emocemi. V úvodní části, před tematickým programem, vždy proběhla konzultace lektora s učiteli realizačního týmu a v závěru bylo provedeno shrnutí, evaluační hodnocení a doporučení pro další období.

Tematických programů se zúčastnili žáci tříd 1.S, 1.AK, 1.A, 1.OT, 1.KIE, 1.AT, 2.OK, 2.A, 2.S, 2.IT / 10 tříd, 212 žáků. Lektor průběžně konzultoval obsah programu s realizačním týmem. Programu se účastnil pedagogický pracovník. Lektor konzultoval projektové aktivity s vedením školy. Bylo realizováno evaluační hodnocení.

Žáci 1. a 2. ročníků se v měsíci červnu zúčastnili 6 tematických interaktivních prožitkových programů pod vedením Bc. Tomáše Veličky, ředitele PPPP Ostrava. Proběhly tematické programy se zaměřením na **výchovu ke zdraví** - program specifické prevence obsahující **rizikové chování, ochranu zdraví a rizika návykových látek**. Program byl zaměřen na posílení protidrogových postojů a na zvýšení informovanosti o drogách a životním stylu. Cílem interaktivních tematických programů byla preventivní práce s třídním kolektivem a s učiteli se zaměřením na podporu utváření zdravých vztahů v třídním kolektivu, prevenci rizikového chování, ochranu zdraví, nácvik otevřené komunikace a práci s vlastní zodpovědností. Žáci 1. a 2. ročníků se zúčastnili dvou tematických programů se zaměřením na kyberšikanu. Žáci získali informace důležité pro bezpečnou práci na internetu. Tematických interaktivních prožitkových programů se zúčastnili žáci tříd 2.T, 2.AT, 1.OT, 1.AK, 1.KIE, 1.A, 2.IT, 2.S, / žáci 8 tříd, 124 žáků. Průběžně probíhaly konzultace lektora s učiteli a učiteli realizačního týmu. Programu se účastnil pedagogický pracovník. Lektor konzultoval projektové aktivity s vedením školy. Rovněž bylo realizováno evaluační hodnocení.

Realizace dlouhodobého projektu byla zajištěna **5 adaptačními programy** v měsíci září a listopadu. Jsou to zvláštní typy preventivních programů, které jsou určeny k nastartování a upevnění zdravých sociálních vztahů v nových třídních kolektivech. Cílem programů bylo vzájemné seznámení žáků ve třídě, a to včetně třídního učitele, sledování vzájemných vztahů, vztahů ke škole a k jejich oboru. Smyslem adaptačních programů byla tvorba bezpečné atmosféry ve třídě, práce s nežádoucím chováním jednotlivců a upevňování zdravých postojů a norem chování. Součástí programů byl nácvik sociálních dovedností. Adaptační programy byly organizovány pod vedením lektorů z Centra prevence Havířov. Adaptačních programů se zúčastnili žáci tříd 1. OK, 1.A, 1.TTK, 1.KES a 1.I, 5 tříd, celkem 128 žáků prvních ročníků. Lektor průběžně konzultoval obsah programu s realizačním týmem a třídními učiteli. Programu se účastnil pedagogický pracovník, třídní učitel. Lektor konzultoval projektové aktivity s vedením školy. Centrem prevence bylo realizováno evaluační hodnocení.

Realizace dlouhodobého projektu byla zajištěna 5 interaktivními prožitkovými programy. Programy byly zaměřeny na témata: **„Prevence šikanování a kyberšikany, podpora vztahů a spolupráce, jsme sami sebou, tolerujeme se“, „Prevence zneužívání návykových látek, chováme se odpovědně“, „Sexualita – prevence pohlavně přenosných chorob, partnerství, intimita, blízkost, důvěra, sebeúcta“, „Prevence členství ve zločinných kruzích“ a „Relaxační techniky“**. Cílem programů bylo vzájemné seznámení žáků ve třídě, sledování vzájemných vztahů, vztahů ke škole a k jejich oboru. Smyslem programů byla tvorba bezpečné atmosféry ve třídě, práce s danými tématy, práce s nežádoucím chováním jednotlivců a upevňování zdravých postojů a norem chování. Součástí programů byl nácvik sociálních dovedností. Interaktivní tematické programy byly organizovány pod vedením lektorů z AZ HELP. Programy proběhly v měsíci listopadu a zúčastnili se jich žáci tříd 1.TTK, 3.S, 2.KIE, 1.AT a 1.P. Programů se zúčastnilo 110 žáků. Lektoři konzultovali obsah programu s realizačním týmem. Velké ocenění u žáků nástavbového studia získal program relaxační techniky.

V termínech od října do prosince byla realizace projektu zajištěna 5 tematickými programy (vždy ve dvou blocích) pod názvem **„Škola osobního života“** pod vedením MUDr. Fridrichové z Centra pro rodinu a sociální péči. Cílem bylo inspirovat žáky 1. ročníků, dospívající mladé

Program na podporu aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na rok 2018
„Zelená prevence“

lidi k pozitivnímu pohledu na sebe sama, na lidskou důstojnost, lásku, manželství a ukázat význam lidské sexuality ve vztazích. Program otevřeně pojednával o sexualitě a sexuálním chování, a to pozitivně, v kontextu vztahu, se zřetelem na všechny významy sexuálního života. MUDr. Fridrichová podávala žákům kvalitní a odborné informace, vykreslovala zkušenosti osobních příběhů z poradenské praxe. Program dodává žákům pozitivní pohled na člověka a lásku, poskytuje zážitek úcty k lidské důstojnosti a pomáhá k plnění aktuálního vývojového úkolu dospívajících. Tematické programy proběhly ve třídách 1. ročníků 1.OK, 1.I, 1.KES, 1.AT, 1.TTK a zúčastnilo se jich 121 žáků. MUDr. Fridrichová průběžně konzultovala obsah programu s řídicím týmem projektu a výchovnými poradci. Programu se účastnil pedagogický pracovník. Byla provedena zpětná vazba. Paní doktorka realizovala velmi podrobné evaluační hodnocení s doporučením další preventivní práce.

V říjnu a prosinci 2018 byly realizovány 4 tematickými programy se zaměřením na prevenci rizikového chování v oblastech „**Nebezpečí sekt**“ a „**Droga a já**“. Cílem programů byla práce s nežádoucím chováním jednotlivců a upevňování zdravých postojů a norem chování. Součástí programů byl nácvik sociálních dovedností. Tematické programy byly organizovány pod vedením lektorů z RENARKONU OSTRAVA. Lektori pracovali s interaktivními prožitkovými technikami. Využívali rozhovor, diskuzi, výklad, příklady ze života a z profesní oblasti své práce. V diskuzi Droga a já se lektor věnoval nebezpečí návykových látek a jeho vlivu na zdraví mladých lidí. Zdůraznil rizika nezdravého životního stylu. Diskuze byla obohacena příklady z praxe. Část byla věnována dotazům žáků. Program Nebezpečí sekt byl zaměřen na současný svět, ideologie, náboženství se zaměřením na islám, sekty, vztah mladých lidí k náboženství. Lektor respektoval názory žáků a důkladně rozebíral otázky. V rámci diskuse uváděl lektor příklady z praxe. Po ukončení lektori provedli shrnutí a diskutovali s žáky nad každou formou (rizika, právní rozměr). Lektori používali zážitkovou pedagogiku. Žáci zpracovávali evaluační hodnocení programu. Aktivitu se zúčastnili žáci tříd 3.A, 3.S, 3.KK, 3.T a 2.KIE. Programů se zúčastnilo 100 žáků.

V prosinci 2018 byly realizovány 2 programy pod vedením Poradny pro primární prevenci Ostrava se zaměřením na vztahová témata, práce s třídním kolektivem, komunikaci směřující k minimalizaci rizikového chování s názvem „**Vztahy, šikana, kyberšikana**“. Během aktivit žáci získali základní dovednosti bezpečné práce na internetu a seznámili se s riziky sociálních sítí. Probíhala průběžná konzultace lektora s učiteli realizačního týmu, třídními učiteli. Tento program získal velké ohlasy i u pedagogických pracovníků vyučujících ICT, kteří vykonávali dozor na programu. Pro programy byly vybrány třídy 1.A a 2.KIE, celkem 42 žáků.

Do projektu byla začleněna v prosinci 2018 vzdělávací aktivita „**První pomoc se zaměřením na ochranu zdraví ve své profesi a prevenci rizikového chování**“ pod vedením lékaře MUDr. D. Koudelky ze zdravotnické záchranné služby MS Kraje a Pavla Skořepy, který pracuje jako instruktor vodní záchranné služby ČČK. Obsahem vzdělávání bylo chování v mimořádných krizových situacích, se kterými se žáci mohou setkat nejen v běžném životě, ale konkrétně se zaměřením na obor, který studují na naší škole (nejčastější úrazy, první pomoci, mimořádné situace se zaměřením na školní prostředí, zaměření na rizika na odborném výcviku, poskytování první pomoci, ohrožení zdraví a návykové látky). Žáci se svými učiteli a učiteli odborného výcviku absolvovali poskytování první pomoci formou praktického nácviku, výcviku na figuríně AMBU-MAN. Projektová aktivita probíhala ve dnech primární prevence v AULE školy

Program na podporu aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na rok 2018
„Zelená prevence“

a prakticky se jí zúčastnili skupiny odborného výcviku a vybrané třídy školy. Vzdělávání se zúčastnilo 181 žáků a praktického nácviku 176 žáků.

Projektový tým zařadil v projektovém roce 2018 pro žáky s výtvarným nadáním **výtvarnou aktivitu „Můj pohled na svět“**. Žáci školy se dne 12. prosince 2018 zúčastnili ve studovně školy této aktivity. Libovolnou technikou zpracovávali svá výtvarná díla. Díla anonymně hodnotili žáci školy, učitelé, nadšenci pro projektovou aktivitu, vedení školy, projektový tým, rodičovská veřejnost a budoucí žáci školy dne 15. 12. 2018 v AULE školy při příležitosti Dnů otevřených dveří. Vybraní žáci s nejvíce hlasy získali pochvalu ředitele školy, diplomy se svými zpracovanými motivy obrázků a flash disk.

Cílem projektových aktivit je prostřednictvím interaktivního programu vytvářet dobré klima ve třídě, naučit žáky během studia přijímat vlastní odpovědnost, pracovat s postoji a chováním, podporovat zdravé vztahy v třídních kolektivech a vytvářet si vlastní úsudek.

Zapojení pedagogických pracovníků do projektu

Pedagogičtí pracovníci se aktivně účastnili na všech programech žáků primární specifické prevence. Součástí programů byly konzultace lektora s učitelem a realizátory projektu, popřípadě výchovným poradcem, metodikem prevence a evaluační hodnocení.

Realizace dlouhodobého projektu byla pro pedagogické pracovníky zajištěna dne 31. 8. 2018 vzdělávací aktivitou zaměřenou na vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Cílem kurzu **„ADHD – metody práce“** bylo seznámit pedagogy s možnými příčinami, které vedou ke stanovení SPU ADHD a jak mohou rozdílné příčiny potíží ovlivnit práci s žáky s ADHD. Pedagogové se seznámili se zásadami při práci s různými projevy potíží, metodami při stanovení cílů péče.

V rámci **doprovodných aktivit** tematických dnů projektu se žáci školy účastnili motivačních workshopů zaměřených na kariérové poradenství, pracovali s příčinami neprospěchu a s cílem úspěšně zvládnout daný obor pod vedením zkušených lektorů. Semináře jsou zaměřeny na informace, které jsou pro žáky aktuální. Žáci jsou motivováni k zapojení se do "Kurzu společenského tance a chování", který směřuje žáky do smysluplného využití volného času, který rovněž vede k účinné obraně proti rizikovým formám chování. Žáci si ověřují získané dovednosti, návyky a zásady společenského vystupování v reálném prostředí s pedagogy a rodičovskou veřejností. Žáci jsou u příležitosti tematických dnů zaměřených na primární prevenci zapojeni do kulturních a sportovních aktivit nabízených školou.

Spolupráce školy a rodiny byla zajištěna rovněž odborným poradenstvím, osvětovou činností pro rodiče (informační materiály, internetové stránky školy) a aktivní účastí rodičů na výtvarné galerii a doprovodných aktivitách projektu. Během třídních schůzek projektový tým seznámil rodiče s metodami a formami prevence rizikového chování v rámci projektu. Seznámil rodiče s informativními materiály pro oblast rizikového chování. Rodičům byl nabídnut servis v oblasti specifické primární prevence, osvětová činnost, která směřuje rodiče ke spolupráci s odborníky v problémových situacích s žáky.

V průběhu realizace projektu byly zpracovávány a využívány **informační materiály** pro oblasti rizikového chování žáků, které byly vytvářeny realizátory projektového týmu ve spolupráci s žáky školy. Hlavními tématy informačních materiálů je Občanské a kariérové poradenství, Rizikové chování a První pomoc.

V závěrečné etapě (prosinec 2018) byl projekt medializován na internetových stránkách školy, byl vyhodnocen a vyúčtován. Poskytovatel je prezentován při realizaci všech projektových aktivit v rámci „Programu na podporu aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na rok 2018“ projektu „**Zelená prevence**“. Projekt je **medializován** na internetových stránkách školy [www.ssto-havirov.cz/aktivity školy/projekt prevence](http://www.ssto-havirov.cz/aktivity_skoly/projekt_prevence) a ve všech dokumentech školy. Projektovým aktivitám je věnována nástěnná propagace ve škole. Ve všech propagačních materiálech k projektu se uvádí podpora poskytovatele. S realizací dlouhodobého projektu a jeho přínosem v oblasti prevence rizikového chování byli projektovým týmem formou prezentace a diskuze seznámeni ředitelé základních škol a výchovní poradci na akci pořádané naší školou „Setkání školy s řediteli základních škol a výchovnými poradci“. Projektové aktivity jsou prezentovány na školní televizi ve vestibulu SŠTO.

Hodnocení realizovaného projektu / aktivity

Úspěšnost služby

Projekt byl realizován dle záměru projektu. Prevence rizikového chování se již stala součástí školy. Dlouhodobost, aktivnost a přiměřenost programů směřuje k tomu, že škola dovede pojmenovat a diagnostikovat problémy z oblasti rizikových forem chování, pomáhat jedincům z nejvíce ohrožených skupin. Projekt zabezpečuje zlepšení sociálního klimatu školy, posiluje spolupráci školy s rodiči, snaží se o včasné řešení problematiky uvnitř rodiny žáků navázáním spolupráce s odborníky. Průběžně vzdělává pedagogy školy v oblasti rizikových forem chování. Vzdělávací aktivita na téma „ADHD – metody práce“ pomohla pedagogickým pracovníkům řešit práci s žáky se SPU v oblasti prevence rizikového chování, odhalit rozdílné příčiny potíží ovlivnit práci s žáky s ADHD a nastavit metody práce při stanovení cílů péče. Je třeba zdůraznit, že během realizace projektových aktivit projektový tým a učitelé vyzorovali, že se žáci neradi zapojují do komunikačních aktivit, diskuzí. Žáky velmi oslovily programy zaměřené na problematiku výchovu ke zdraví, nebezpečí AIDS, ochranu zdraví a kyberšikanu. Naopak nejméně zaujaly žáky programy se zaměřením na občanské poradenství a svět práce. Je třeba ocenit vstřícnost a podporu vedení školy při realizaci projektových akcí. Cílem projektového týmu bylo, aby žáci školy prošli všemi tematickými bloky v oblasti prevence rizikového chování, praktickým nácvikem první pomoci a zapojili se do projektových aktivit. Žáci jsou inspirováni ke zdravému životnímu stylu.

Personální a organizační zabezpečení služby / aktivity

Hlavním realizátorem dlouhodobých preventivních aktivit je škola (SŠTO, řídicí a realizační tým) ve spolupráci s odbornými lektory z Centra prevence Havířov (Sociální služby města Havířova, adaptační programy), RENARKONU Ostrava (preventivní a tematické programy), AZ HELP s odborným garantem PPRCH Mgr. P. Spurným (prožitkové programy), lékařem

Program na podporu aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na rok 2018
„Zelená prevence“

záchranné služby Ostrava MUDr. D. Koudelkou a p. P. Skořepou (interaktivní vzdělávací workshopy) p. M. Malinou, lektorem OS ZIP a koordinátorem projektu Zdravá mládež na školách v Havířově (tematické programy), Poradnou pro primární prevenci Ostrava, Bc. T. Veličkou, ředitelem Poradny pro primární prevence Ostrava (tematické a prožitkové programy) MUDr. M. Fridrichovou z Centra pro rodinu a sociální péči (tematické programy), akreditovanou vzdělávací institucí pod vedením lektorky Mgr. Marie Komárové (vzdělávání pedagogických pracovníků). Supervizorem projektu byl Mgr. Michal Fabian – sociální pedagog, vedoucí Kontaktního a poradenského centra pro osoby ohrožené závislostmi sociálních služeb města Havířov, dříve středisek CDP, NDC, adiktolog. V evaluaci s projektovým týmem a externími lektory byla hodnocena především efektivita tematických celků, spolupráce lektorů s žáky a metody a formy práce. Během projektového roku probíhala jednání k projektovým aktivitám za přítomnosti vedení školy.

Cílová skupina

Do projektových aktivit byli zapojeni všichni žáci školy. Žáci učňovských i maturitních oborů, mládež do 18 let, mladí dospělí do 26 let, rizikové skupiny. Celkem 600 žáků školy se během roku v rámci komplexního dlouhodobého programu primární specifické prevence aktivně účastnili tematických bloků dle jednotlivých ročníků. Cílem projektového týmu je, aby žáci školy prošli během studia všemi tematickými bloky v oblasti prevence rizikového chování. Realizovanými programy (adaptačními, tematickými, prožitkovými, preventivními, interaktivními a vzdělávacími programy) během roku 2018 prošlo 1357 žáků. Prostřednictvím interaktivních programů v menších skupinách se snažíme vytvářet dobré klima ve třídě se zaměřením na zvládání zátěžových situací. Škola a žáci školy byli aktivně zapojeni do výtvarné soutěže „Můj pohled na svět“. Nejen vybraní žáci, kteří vytvářeli soutěžní díla, ale celá škola se účastnila projektového dne prevence a podílela se na přípravách a atmosféře projektových aktivit. Projektového vzdělávání „První pomoc v ohrožení zdraví a chování v mimořádných krizových situacích“ se zúčastnilo 234 žáků s praktickým výcvikem společně s učiteli a učiteli odborného výcviku. Pedagogičtí pracovníci (cca 31) se aktivně účastnili na všech programech žáků primární specifické prevence. Součástí programů byly konzultace lektora s učitelem a realizátory projektu, popřípadě výchovným poradcem, metodikem prevence a evaluační hodnocení. Vzdělávání „ADHA – metody práce“ se zúčastnilo 16 pedagogických pracovníků. Projektem jsme oslovili rodiče, jako nejdůležitější činitelé výchovy, kterým byl nabídnut informační servis v oblasti primární specifické prevence, osvětová činnost, informační materiály a cílená spolupráce s odborníky. Rodiče byli zapojeni do doprovodných aktivit realizovaných v rámci projektu (taneční kurz, galerie a výstava výtvarné soutěže žáků). Dlouhodobým projektem se snažíme zajistit žákům otevřenou cestu ke spolupráci vytvořením příjemného a zdravého prostředí bez návykových látek. Cílem je ucelený systém odborného vzdělávání v souladu s individuálními potřebami žáků ve třídách.

Hodnocení spolupráce s ostatními organizacemi (zařízeními) v regionu

Projektový tým oslovil pro realizaci projektu „Zelená prevenci“ lektory, kteří mají profesionální přístup k žákům a učitelům. Pro projektové aktivity jsme využili i organizace, které získaly certifikát MŠMT pro programy školské všeobecné primární prevence; Renarkon Ostrava, Sociální služby města Havířov - Centrum prevence, „Škola osobního života“, pod vedením

Program na podporu aktivit v oblasti primární prevence rizikového chování na rok 2018
„Zelená prevenci“

MUDr. Fridrichové z Centra pro rodinu a sociální péči z.s. a akreditovanou vzdělávací institucí pod vedením lektorky Mgr. Marie Komárové (vzdělávání pedagogických pracovníků). U žáků jsou rozvíjeny jejich sociální kompetence, kompetence k řešení problémů, komunikační dovednosti, jsou vedeni ke spolupráci a zodpovědnosti za sebe i za třídu. Programy projektu se snažíme žáky začlenit do nového prostředí, umožnit pedagogickým pracovníkům seznámit se s novými žáky, vysledovat jevy v kolektivu, které by mohly ovlivnit jeho fungování. Snažíme se žáky naučit zodpovědnosti jak za sebe, tak za třídu, rozvíjet kompetence k řešení problémů, kompetence sociální, kompetence komunikativní (přesná a jasná formulace myšlenek, zaujímání postojů a jejich obhajoba, naslouchání názorům ostatních a reakce na tyto názory).

Závěry a doporučení pro následující rok

Škola se nachází v lokalitě Havířov-Šumbark, v prostředí, které je předurčeno pro cílenou a intenzivní práci s mládeží. Projektové aktivity, kterým se škola dlouhodobě a systematicky věnuje, snižují rizikové formy chování u žáků naší školy. Úkolem projektového týmu a pedagogických pracovníků do dalších let bude cíleně se zaměřit na rodiče, jako nejdůležitější činitele výchovy. Realizace komplexního, dlouhodobého programu primární prevence v oblasti rizikového chování vede na naší škole ke zlepšení sociálního klimatu. Škola bude nadále intenzivně pracovat v oblastech prevence rizikového chování a pokračovat ve zpracovávání projektových žádostí na další období.

V Havířově dne 3. 1. 2019

Za projektový tým Mgr. Simona Lenčová